

** *		
19:53	18:57	י-ם
19:55	18:59	ת"א
19:56	18:59	חיפה
19:54	18:58	ב"ש

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הפרשה אוצר הסיפור

הראי"ה | אוהבם של ישראל

ג' באלול הוא יום ההילולא של הרב אברהם יצחק הכהן קוק מספר תלמידו ברוך דובדבני: בשבועות האחרונים לחייו שכב הרב על ערש דווי, מתפתל במכאוביו הנוראים, המחלה האיומה כבר כירסמה את לשד חייו. והנה עולה אליו אשה ומספרת כי בתה השתגעה פתאום והרופאים אומרים כי אין כל אפשרות לרפאה כאן, וכי מוכרחים להובילה מייד לוינה. ברוב עמל עלה בידה להשיג פספורט, אך הקונסול האיטלקי מעכב את מתן הויזה, באשר הסיפורים הפורמליים צריכים להארך ימים אחדים.

הרב הריץ מיד מכתב המלצה לקונסול – וללא הועיל. חרף הפצרת הרופאים וצעקות בני הבית, כשהוא חבוש בבטנו וסובל ממכאובים נוראים, סר הוא עצמו אל הקונסול האיטלקי. כשראהו הקונסול – נבהל, הן הרב חולה מסוכן ובעיתונים פורסמו ידיעות על מצבו הרפואי הקשה של הרב, והנה הרב עצמו ניצב בפניו! כמובן שהקונסול נענה מיד לבקשתו של הרב והויזה ניתנה בו במקום...

מכל צדדיו המרובים של הרב קוק, ניכרת ביותר אהבת ישראל שניחן בה. כפי שניכר היטב בסיפורים ובחייו כולם, חתימתו "עבד לעם קדוש" לא היתה מליצה של סרק: כולו היה מסור לעם ישראל ואהבתו עיצבה את כל מעשיו ואת כל מחשבתו – ההגותית וההלכתית. אמנם, לשענת מתנגדיו, היה בכך הפרזה רבה – אך הרב, כיאה ל"כהן איש חסד", אחז בדרכו של אהרן הכהן וקיווה לקרב לתורה את הבריות כולן (וידועים דברי האמרי-אמת מגור, שגם על המתנגדים לדעותיו של הרב קוק להכיר בכך שהכל נובע מאהבת ישראל טהורה). לא מפתיע, אם כן, לגלות שגם במספרים מופיעה התכונה הזו: **הרב אברהם יצחק הכהן קוק עולה בגימטריא אהבת ישראל ... (אהבה פעמים חכמה).**

(נפלאות מנחם-אב פ"ה)

בשראהו
הקונסול –
נבהל, הן הרב
חולה מסוכן
ובעיתונים
פורסמו ידיעות
על מצבו
הרפואי הקשה
של הרב, והנה
הרב עצמו ניצב
בפניו!

רעיא מהימנא על הפרשה

בפרשת כי תצא יש הכי הרבה מצוות בתורה – עד מצוות מתוך תריג מצוות התורה, "עד הוי' בבם" – משהו פלאי, אין פרשה כל כך מלאה וגדושה במצוות ה' כמו פרשה זו. יש חלק בזהר שנקרא רעיא מהימנא, שהוא בעצם הסודות שמגלה נשמת משה רבינו כאשר היא מופיעה בפני רשב"י והחברים, והנושא העיקרי שלו הוא טעמי המצוות. כל הזהר על פרשת כי תצא הוא רק החלק שנקרא רעיא מהימנא, ומתוך ריבוי המצוות העצום בפרשה הוא בוחר לפתוח דווקא במצווה של מוציא שם רע על בתולת ישראל – כמה שהדבר הזה חמור, וכמה שבתולת ישראל היא תמיד טהורה ותמימה. עם כל המשברים שהיא עברה היא עדיין תמימה, היא בתולה, בהתאם למזלו של חדש אלול. הזהר הוא פנימיות התורה, נשמתא דאורייתא, וממילא יוצא שכל השבוע של פרשת כי תצא – הלב של חדש אלול, מזל בתולה – נועד לתקן את הענין של הוצאת שם רע, לא להוציא שם רע על בתולת ישראל.

הזהר נותן ארבע דוגמאות להוצאת שם רע על בתולת ישראל. אלו ארבע דוגמאות עמוקות, אבל גם מאד נוגעות לנו לנפש ולחיי היום-יום שלנו בארץ ישראל. צריכים להבין, חוץ מהפשט הפשוט שקוראים בתורה, מה המשמעות בפנימיות, מוסר ההשכל, של הוצאת שם רע. ממילא נבין מה צריך לעשות בעבודת ה', לתקן בחדש אלול, כדי להחזיר לכולנו את מזל בתולה.

(ט' אלול תשע"ב)

אוצר הפתגם

בחדש אלול העבודה היא לתקן את כל הנזקים שעשיתי במשך השנה – נזקי אדם... – שעיקרם הפגיעות בין אדם לחברו. (אדר"ח אלול פ"ה)

אוצר התבונה

חודש אלול – תיקון הברית

חדש אלול הוא חדש של תשובה ולכן ראשית ויסוד התשובה הם תשובה על הברית, "הנותן בים דרך". יש הרבה תורות, גם בקבלה וגם בחסידות, שעיקר התיקון של החדש הזה הוא תיקון הברית. מובא בחז"ל שיש יג בריתות שנכרתו על המילה. במצות המילה של אברהם המלה ברית חוזרת יג פעמים, לכן חז"ל אומרים – והרמב"ם מביא בהלכה – ש"גדולה מילה" יותר מהתורה, שהתורה נתנה ב-ג בריתות והמילה ב-יג בריתות.

יש אנשים שקוראים כל יום את פרשת המן, יש שקוראים את פרשת היראה, ובחדש אלול אולי מתאים לקרוא את פרשת המילה של אברהם אבינו. יש מאמר חז"ל, ששמעתי הרבה פעמים מהרב אייזיקסאהן, בעל המבשר טוב – ש"כל פיטטיא בישין ופיטטיא דאורייתא טבין". כך היה אומר, מתוך ענוה, על עצמו, שכל חידושי התורה שלי הם בגדר "פיטטיא" והלואי שיהיו "פיטטיא דאורייתא" דטבין. "כל פיטטיא בישין", סתם לפטפט זה רע, מיותר, "סרח העודף" הנותן יניקה לחיצונים ח"ו, ולכן אסור, אבל "פיטטיא דאורייתא", שאתה מפטפט בתורה, הם "טבין", טוב מאד ("וירא אלהים את כל אשר עשה [בעשרה מאמרות, מילין דהדיוטא, פיטטיא] והנה טוב מאד", וד"ל).

יש עוד משהו שגם קשור לברית מילה: יש כמה מאמרי חז"ל שמפרטים כמה אנשים בעולם מאז אדם הראשון נולדו מהולים. כל פעם שמונים בפרוטרוט אלו לא בדיוק אותם אנשים. לפי כמה מקומות בחז"ל, יש 13 אנשים שנולדו מהולים.

איך אפשר לכוון בחדש אלול שאני אוולד מחדש מהול? מי שנולד מהול, ולא פגם, יכול להסיח את הדעת מהבעיה הזו. אבל רובם ככולם לא נולדו מהולים, וגם הספיקו לפגום במשך השנים, והדבר הזה – כידוע – מאד-מאד מעסיק את הדעת של כל ירא שמים, גם את הדעת המודעת וגם את הדעת הלא-מודעת. צריך לעשות תשובה כזו, מכח יג מדות הרחמים, שאתה תיוולד מחדש מהול – הסימן הוא פשוט שאתה משתחרר מכל הדאגות של חטאות נעורים, ואפשר לעבוד את ה' בשמחה אמיתית, משוחרר ממרה שחורה (של קליפה).

יהי רצון שנזכה להיות מאותם שנולדו מהולים. היות שיש שינוי גרסאות, אז אפשר להוסיף עוד גרסה, חדשה, שבה גם אתה אחד מהשלשה עשר, וככה כל אחד ואחד מאתנו. שוב, יש שלשה עשר אנשים שנולדו מהולים, שהם כנגד יג בריתות שנכרתו על המילה וכנגד יג מדות הרחמים. (אדר"ח אלול פה)

אוצר קצר

עבודת היהודי – מלחמה ושלום

אנחנו נמצאים כעת בזמן מנחה של שבת "כי תצא", בה כבר קוראים את פרשת "כי תבוא". בדבר-מלכות של פרשת "כי תצא" הרבי מדבר על הניגוד בשמות שני הפרשות, שני הפכים – יציאה למלחמה לעומת ביאה אל הארץ, אל המנוחה ואל הנחלה, אל בית המקדש. אנחנו אוהבים להסביר שהמלה צבא היא נוטריקון יוצא ובא – הצבא יוצא למלחמה, מנצח בע"ה, ובא חזרה אל הארץ עם השלל של המלחמה, כמו דוד המלך שהכין במלחמות את החומרים לבנין בית המקדש.

באמת, כמו שכתוב בספר התניא, החיים של הבינוני הם מלחמה – כל יהודי מקיים בירידה לעולם "כי תצא למלחמה", מלחמה של עבודת הבירורים, שמתקיים בה גם "ושבית שביו וראית בשביה אשת יפת תאר וגו'" בעבודת הבירורים. המגמה העתידית היא לנצח את המלחמה ולקיים "והיה כי תבוא אל הארץ", לעשות לה' דירה בתחתונים.

(שבת כי תצא פ"ד)

צריך לעשות תשובה כזו, מכח יג מדות הרחמים, שאתה תיוולד מחדש מהול

אוצר השו"ת

"צער בעלי חיים" אצל הגויים

שאלה: האם יש איסור צער בעלי חיים בנוגע לגוי?
תשובה: יש בזה מחלוקת באחרונים. בסדר הפשוט של דצח"מ הגוי הוא למעלה מבעל חי, ולכאורה צריך לרחם עליו עוד יותר. אבל יש גם מי שאומר שביחס לגוי אין איסור צער בעלי חיים, ובכך החיה עדיפה עליו, על דרך דברי חז"ל על "לכלב תשלכון אתו" שהנתינה לכלב עדיפה על הנתינה לנכרי. גם אם הגוי נמצא בסולם הנבראים למטה מבעל החי, עדיין אפשר לומר שהרחמים של ה' מגיעים עד לשם – ב"אור חדש" שיוצד השנה, כל פעם יותר חסד ורחמים, בהחלט מתאים לפסוק ש"צער בעלי חיים" שייך גם למדבר, כלומר, שאין לצער אותו בחנם. כמובן, אם הוא מזיק – צריך לרוצץ את ראשו של הנחש. אבל יש גם גוים טובים, שעליהם צריך לרחם. (ראש השנה פ"ה)

אוצר האקטואליה

שלום עם אויבים אינו מושג ע"י הסכמי שלום

היום אף אחד לא מבין מה פירוש לעשות שלום עם מישהו. התורה אומרת שעשיית שלום עם האויב, שצריך לקרוא לו לשלום, היא לא הסכם שלום, לא מה שטרמפ רוצה לעשות. שלום פירושו כניעה ועבדות וקבלת שבע מצוות בני נח. זהו השלום האמתי, שהוא גם טובת אותו אויב – מה יכול להיות יותר טוב עבורו מכך שיעזוב את השקרים שלו ויתחיל להאמין בה' האמתי?! (ט"ו מנחם אב פ"ו)